

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Regele Ferdinand-ut 34.
(Sándory-ház.)

Kéziratokat csütörtök estig
fogadunk el.

Telefon: 14.

Egyes szám ára 4 Lei.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Sándory Mihály.

Megjelenik vasárnap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . 200 Lei
Félévre . . . 100 Lei
Negyedévre . . . 50 Lei

HIRDETME NYEK DÍJA:
milliméter díjszabás szerint.

Nyilttéri közlemények sora:
25 Lei.

GYERGYÓ

Madarat tolláról, embert barátjáról . . .

A most lezajlott képviselőválasztások alkalmával a Székelyföldön a Magyar Párt ellen a kormány palástja alatt működő érdekes csoportnak egyik tagja volt László Arnold bukaresti újságíró, aki hír szerint egyes helyeken László András bukaresti unitárius presbíter cím alatt is szerepelt. Ezt az urat „előkelő barátai” mocskoló újságcikkek megírása mellett főként arra használták fel, hogy vele mondatták el kortesgyűléseiken azokat a súlyos rágalmazó állításokat és bántó személyes támadásokat a Magyar Párt jelöltjei ellen, melyeket ők maguk nem mertek elmondani, vagy talán ők maguk is izlésükön aluliakon ítélték.

Igy ez az ur volt az, aki egyebek között a Csíkszeredában július 13-án nagynehezen összeverebuvált „népgyűlésen”, a kormánypárt listavezetőjének az ülésteremből való eltávóztatása után, olyan gyalázkodó támadásokkal uszított a Magyar Párt köztiszteltében álló jelöltjei ellen, hogy előlött még azok is megbotránkoztak, akik tájékozatlanságból a kortesgyűlésre betévedtek.

Érthetően érdekelhet tehát mindenkit, hogy kicsoda és honnan származik ez a félelem és gáncsnélküli lovag és milyen erkölcsi forrásokból veszi magának a bátorságot arra, hogy olyan

magasból ítélkezhessenek az erdélyi magyarság szürke munkásai fölött.

Érdeklődésünk alapján személyi adatairól sikerült megtudnunk, hogy László Arnold született Sárvaron, 1880. szeptember 7-én, apja Löwinger Mór és anyja Krausz Emilia. A bukaresti unitárius egyházközségnek tehát nem ősei érdemei alapján, hanem csakis saját egyéni kiválóságai révén lehet presbítere. Megtudtuk továbbá, hogy 1913. november 11-én a budapesti ítélőtábla zsarolás vétsége miatt 8 havi fogságra és 3 évi hivatalvesztésre ítélte. A világháború alatt viselt dolgai még felderítésre várnak. A háború befejezte után azonban visszatért első szerelméhez és a pestvidéki királyi ügyészség 1921. március 3-án 2813/919. szám alatt már zsarolás büntette miatt adott ki ellene nyomozólevelet és elrendelte letartóztatását. Látható tehát, hogy szépen fejlődött, mert a háború előtti zsarolás vétségét sikerült büntetné kifejlesztenie.

E nyomozólevelével eredményét már nem várta meg, hanem megvált a hálátlan Magyarországtól s azóta minket boldogít, legujabban pedig székelyeinket menti meg.

Barátai és elvtársai büszkének lehetnek reá!

Népszövetségi kiküldött járt Csíkszeredán a Magánjavak ügyében.

Vasárnap előkelő vendégei voltak Csíkszeredának.

A brassói délelőtti vonattal Brabeteanu külügyminiszteri államtitkár vezetése alatt bizottság érkezett, amelynek feladata volt a helyszínen a

Magánjavak ügyében adatokat gyűjteni. A bizottság tagjai között volt L'ascarate, a Nemzetek Szövetsége kisebbségi igazgatója, népszövetségi titkár, Avramescu, a földmívelésügyi minisztérium jogügyi osztályának főnöke, Calia-

ni, a kisebbségi oktatás miniszteri vezérigazgatója és még két technikai szakértő.

Az előkelő vendégeket dr. Oțetea Aurél vm. főjegyző és Lateș tanügyi inspector kalauzolta.

A prefecturán való rövid tartózkodás után a bizottság megtekintette a főgimnáziumot, szerenáit és Caliani nagy előzékenységgel adott felvilágosítást Papp János igazgatóval együtt a vendégeknek. Miután kifejezték legnagyobbfokú megelégedésüket, a törvényszékhez hajtottak és

a telekkönyvi hatósághoz mentek.

Betekintették a magánjavak összes telekkönyveit.

Brabeteanu és Caliani sem tagadták, hogy a magánjavak ügyében járnak.

Kijelentették, hogy a kormány most már dönteni akar rövidesen az ügyben. — Azonban kölcsönös megállapodásuk miatt részleteket az ügyre vonatkozólag nem mondhattak. Délután megtekintették a földmives iskolát és a csíksomlyói árva- és szeretetházat.

A magyarság körében nagy megdöbbenést keltett, hogy ilyen egzisztenciális ügyében szinte suttymóban jött a bizottság és legalább a petíció aláíróit nem kérték fel a megjelenésre.

Élőszóval talán megfelelőbben lehetett volna eloszlatni azokat a kételyeket, amelyek szükségessé tették a bizottság kiszállását.

A „Gyergyószentmiklósi Ipartestületi Dalegylet jubileumi ünnepségének sorrendje.

Szept. 17-én este fél 10 órakor: Szerenád, a Romániai Magyar Dalosszövetség Vezetősége tiszteletére.

Szept. 18-án d. e. fél 10 órakor a helyi Fuvózenekar hangjai mellett az Ipartestületből felvonulás a lat. szert. róm. kath. templomba.

D. e. 10 órakor: Hálaadó istenitisztelet. Bemutatja Szabó György apát, főesperes-plebános fényes segédlettel. Szent beszédet mond Vákár József örm. kath. plebános. Szt.-mise végén „Te Deum”. Dalegyleti zászló megáldás, melyre koszorút helyez: E. Deér Kálmánné ur-asszony, zászlóanya.

D. e. fél 12 órakor kegyeletos tisztelgés a lat. szert. és örm. szert. temetőben pihenő Dalosok hamvainál. Emlékbeszédet tartanak: E. Deér Kálmán dalegyleti diszelnök és dr. Fejér Mihály ügyvéd.

Fél 1 órakor: Disz-közyűlés az Ipartestületben. Műsor: 1. „Zengjen a Dal...” előadja

Csalhói apáca kolostor.

„Sok kolostor lett azóta pusztá rom!
De hogy fényes és roppant volt hajdanán,
Feljegyezték krónikák és hagyomány.”

A tölgyesi szorosától keleti irányban, a moldvai határban, a szoros minden kanyarulatánál előttünk a Csalhó. A Keleti Kárpátok legmagasabb és leggyönyörűbb alakzatú hegyesücsa.

A Kisbeszterce patakában a Csalhó délkeleti oldalából lefolyó patak felső völgyében teljesen elrejtett helyen volt az apáca kolostor. Hogy mikor épült és ki építette, arról semmi féle adat nincsen. A rengeteg erdőségekben csak gyalogszerrel lehet a kolostort megközelíteni. Az egész környék lakossága nem tudta, hogy a kolostor létezik-e, vagy nem?

A kolostor lakói pásztoroknak öltözve érintkeztek a nagy távolságban lévő faluk lakóival szükségleteik beszerzése végett.

Az erdélyi, moldvai és havasalföldi fejedelmek udvaraiban megbízottai voltak, akik kolostoruk lakóit mindig értesítették a külvilág folyásáról. A kolostor lakóinak, tatár, török betörések és a fejedelmi udvaroknál történetekről a kellő időben mindig tudomásuk volt.

*

A főnöknők mindig valamelyik erdélyi nemes családból voltak. A család tagjai tudták, hogy egy női tagjuk apáca főnöknő, de hogy melyik apáca kolostor főnöknője, nem tudták. Aki a csalhói apáca kolostorba jutott, arra is fogadalmat kellett hogy tegyen, hogy hozzá-

tartozóit nem fogja értesíteni a holtartózkodási helyéről, csak arról, hogy életben van.

Feladatuk az volt, hogy török, tatár betörések alkalmával és a fejedelmek garázdálkodásakor az elpusztított udvarházak női lakóit a fogság bahunrolástól megmentésük, vagy a már fogság bahunroltakat a fogságból kiszabadítsák.

Ezen feladatuk teljesíthetése céljából a kolostor lakói száma átlag 300—400 között változott. Feladatukat mindig férfiruhában teljesítették. A ruha és kucsma feketeszinű volt. A kucsma alján abroncs módjára egy fehér sáv jelezte azt, hogy a csalhói kolostor tagjai. Ezt azonban csak egymás között tudták. Az akkori zord idők kíváncsiak szerint a ruházatot kiegészítette a nagykabát alá rejtett és egy szíj segítségével a derékra erősített tör.

*

Szegény Erdély! Urunknak 1599-ik esztendejében, de boldog voltál! Isten különös kegyelméből három fejedelmed volt: Báthory Zsigmond, az eszelős, Báthory Endre, a bibornok és Rudolf magyar király, a csillagász és mégsem boldogultál!

Mostoha idők voltak. Nem fiaid voltak okozói mostoha sorsodnak, hanem fejedelmeid, akik torzsalkodásukkal boldogtalanságot okoztak!

Zsigmond másodizben ül a fejedelmi trónon. Nem országa boldogulásán munkálkodik, hanem eszelős vágyai kielégítése után szaladgál. Köhalom várában mulat. Homoródi Pál várkapitány leányát üldözi szerelmével. Homoródi

Isabella kénytelen menekülni a fejedelem üldözése elől.

Hová és merre menekült? Szülői nem tudják. Zsigmond a szülőket kezdi vagyonvesztés büntetés terhe alatt üldözni, hogy leányukat adják elő. Szerencsájuk van, hogy időközben lemond a fejedelemségről.

*

Urunknak 1601—1603 esztendejében Básta kormányzása alatt nyög szegény Erdély. Senki sem tudja, hogy a következő nap mi történik vele? Vagyonától meg lesz fosztva . . . feje porba hull . . . családja ki lesz irtva . . . Básta hajdúi és zsoldosai nem kimélnek sem urat, sem parasztot!

Görgény vidékén pusztítanak. Udvarház, parasztház egyremegy. A tatár nem csinál olyan rombolást és pusztítást, mint Básta. Görgény vidékén főleg a nemesség ellen irányul a pusztítás, mert Rudolf császár és király hűségére az eskütételt megtagadták.

Bedőházi, Farkasházi, Thuri és Szentpáli családokat veszik üldözöbe és leginkább a nők elfogására törekcsenek.

Nem sikerül. Gyergyó felőli erdőségekben fekete egyenruhás fiatal emberek törnek elő. A nőket üldözőik elől elragadják és az erdőségekben az általuk ismert csapásokon úgy eltűnnek, hogy a hozzájuk tartozó férfi népség sem találja meg őket.

*

Urunknak 1608—1613-ik esztendejében az utolsó Báthory, tehát Báthory Gábor Erdély

a jubiláló Dalegylet. Vezényel: Bálint Ákos karnagy. 2. Megnyitó: Vákár József dalegyleti elnök. 3. Ünnepi beszédet mond: Dr. Inczédi Joksman Ödön, dalosszövetségi elnök. 4. A gyergyószentmiklósi Dalegylet történetéről előad: E. Deér Kálmán diszelnök. 5. Üdvözlések. 6. Zárószó. 7. Befejező ének.

2 óraker közébéd az Ipartestületben. (Egy teríték bor nélkül 45 lej).

Este 9 óraker hangverseny a Laurentzi-féle szállodában. Müsor: 1. Imnul Național: Közös-kar. Vezényel: Dr. Willer József orsz. dalosszövetségi főkarnagy. 2. Prológ. Előadja: Vákár József dalegyleti elnök. 3. „Jubileumi dal” éneklí a „Gyergyószentmiklósi Ipartestület Dalköre”. Vezényel: Bálint Ákos karnagy. 4. A diszokleveleket és érmeke kiosztja: Tárca Bertalan dalosszövetségi főtitkár. 5. Énekel a „Szászrégeni Polgári Magyar Dalkör”. Vezényel: Heiter György karnagy. 6. „Az örökkévaló dal”, Szabolcska Mihálytól. Szavalja: Liebl Edit urleány. 7. Énekel a „Ditrói Ipartestület Dalköre”. Vezényel: László István karnagy. Szünet. 8. Révffy: „Valahonnan ide hallik...” közös karének. Vezényel a jubiláns Dalegylet karnagya. 9. Beszéd. Tartja: Dr. Willer József kamarai képviselő, főkarnagy. 10. Énekel az „Alfalvi Egyházi Énekkar”. Vezényel: Szakáts Antal karnagy. 11. Magyar nóták. Hegedűszó mellett éneklí: Dr. Inczédi Joksman Ödön, dalosszövetségi elnök. Kiséri: Sándor István és zenekara. 12. Énekel: a „Kilyénfalvi Kath. Népszövetség Énekkara”. Karnagy: Péter Árpád. 13. Magyar Tánckok. Lejtik: Barabássy Bakkó—Antal Ferenc, Csiky Alice—Bajna József, Karácsony Irma—ifj. Hegyesy Lajos, Katona Margit—Hegyesy János, Kovács Lily—Kabdebó Tibor, Lázár Iduci—Patka Ferenc, Lázár Klári—Vékás Gyula. Rendezte: Vákár Elvira okl. táncatanárnő. 14. Énekel: a Gyergyószentmiklósi Dalegylet. Karnagy: Bálint Ákos.

HIREK.

— *Lapunk mult heti száma nyomdai okokból maradt el.*

— **Szülők figyelmébe!!!** Ujólág felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy a róm. kath. el. iskolákba a beiratások csak szept. 10 ig tartanak.

Aki ezen idő alatt nem iratta be tanköteles gyerekét, az e tanévben nem számíthat arra, hogy gyereke a róm. kath. iskolába járjon.

A központi iskolába jönnek a I—VII. osztályosok;

fejedelmé. Fejedelemsége utolsó esztendei egyikében Udvarhelyen „Székely támadt” várában mulat. Siménfalvi László várkapitány csodaszépségű leánya, Mária nagyon megtetszik a fejedelemnek.

A fejedelem eddigi viselkedéséből az egész Erdélyben nagyon jól tudják, hogyha egy nő megtetszik a fejedelemnek, azután neki következnek.

Sürgős dolgai csak egy napig engedik „Székely támadt” várában mulatni a fejedelmet. Azzal távozik, hogy nyolc nap múlva újra vendége lesz „Székely támadt” várának.

A várkapitány családjában tudják, hogy a család minő veszedelemnek lesz kitéve a fejedelem visszatértekor. Tanácskoznak. Mit tegyenek, hogy leányukat a veszedelemtől megmentésük? Amikor teljesen tanácstalanul töprenkednének, két apáca kér engedélyt a várba való bebocsátásra. Az apácák elmondják, hogy ők Mária megmentésére jöttek. A fejedelmi udvarból tudják a történeteket és azt is tudják, hogy Mária milyen veszedelem éri, hogyha kellő időben el nem menekül a fejedelem elől.

Az apácák három férfiruhát hoztak. A két apáca és Mária férfiruhába öltöztek, lovakra ültek és mint nemes apródokat a várórségből kiválasztott megbízható kis csapat a gyergyói havasokon átvezette.

A fejedelem betartotta szavát és nyolc nap múlva megjelent diszkisérével „Székely támadt” várában vendégségre. A várban nagy a bánat. Mindenki Mária eltűnésén bánkodik.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

az alszegibe I—II. osztályosok

és a felszegibe szintén az I—II. osztályosok.

A róm. kath. el. isk. igazgatóság.

— **Dr. Sulyok István csiki képviselő a nyugdíjasokért.** A csikmegyei állami nyugdíjasok részére az augusztusra esedékes nyugdíj-illetményekből a pénzügyminisztérium csak 776 ezer lej utalt ki, jóllehet az egyhavi nyugdíjak teljes összege egymilliószázhuszonhatezer lej tesz ki.

Dr. Sulyok István csiki képviselő közbenjárására a pénzügyminisztérium most két részletben a hátrálékos 350 ezer lej is kiutalta. A régi nyugdíjhátrálékok kiutalását Sulyok képviselő a parlament színe előtt fogja sürgetni, mert erre vonatkozólag a pénzügyminisztériumban elutasító magatartást tanusítanak.

A hadirokkantak és özvegyek nyugdíjának három havi kifizetésére dr. Dr. Gyárfás Elemér szenátor annak idején szintén ígéretet kapott, de ennek ellenére 89 ezer lej utaltak ki, holott az egynegyedévi illetmény összege 918.186 lej. Időközben utaltak ki ugyan 139 ezer lej, azonban a hátrálék így is 670.086 lej az ígért negyedévre. Különben dr. Sulyok ennek a kiutalását is sürgette Praporgescu vezérigazgatónál, aki kijelentette, hogy a kiutalásról csak szeptember hó végéféle gondoskodhatik. Itt említjük meg, hogy Csikmegye összes nyugdíjhátráléka megközelíti a tizenhatmilliót.

— **Október elsejéig mindenkinek ki kell váltania fényképes személyazonossági igazolványát.** A fényképes személyazonossági igazolványok kiváltását már több ízben rendelték el a hatóságok. A tömeges kiváltások ellenére is az a helyzet azonban, hogy az ország lakóinak tizedrésze sem váltotta ki még igazolványát. Ezért történt az a rendelkezés, hogy a most lezajlott választásokon még a régi rendszerű, törvényszék által kibocsájtott választói igazolványokkal szavaztak a választók, nem pedig a fényképes személyazonossági igazolványokkal, amelyek egyuttal választói igazolványként is szerepelnek. Most érkezett meg a belügyminisztérium rendelete, amelynek értelmében a fényképes személyazonossági és választói igazolványok kiváltásának végső határideje f. év október elseje. Addig mindenki köteles kiváltani igazolványát. Minden érdekeltnek 9—12 cm. nagyságu fényképet kell magával vinnie két példányban, továbbá 14 lej okmány és 2 lej repülőbélyeget. A belügyminiszteri rendelet nyomtatékosan hangsúlyozza, hogy az október elseji határidőt nem fogják többé meghosszabbítani.

* **Nagyobb lakás kiadó a Tilt-scher-házban.**

2—1

Gyergyó felől a kis csapat visszatért és jelenti, hogy azon a vidéken Mária nem találta meg. Hasonló jelentést tesz a Csik felől visszatért csapat is.

A fejedelem felháborodva tér vissza szék-városába és elrendeli, hogy Siménfalvi Mária az egész országban keressék és ha megtalálják, szülőihez Udvarhelyre „Székely támadt” várába vigyék.

Eredményt nem értek el, mert az országban az eltűnt leányt nem találták meg.

*

II-ik Rákóczy György fejedelemsége alatt Urunknak 1657—1658 ik esztendejében nagy tatárdulások és pusztítások lőnek egész Erdélyben. Udvarházak, parasztházak, mindenféle pusztulnak. A fekete egyenruhás fiatalemberek a nőket a fogságba, illetve a rabságba hurcolásól tőlük kitelhetőleg megmentik.

A krimi fogságból százakat szabadítanak meg és hogy a megszabadítottak hova lettek elhelyezve, arról senki sem tud.

*

Homoródi Izabella: Édes tisztelendő főnőknő! Életemet neked köszönöm. Ha Báthory Zsigmond fejedelem körmei közül ki nem szabadítottok, veszve vagyok!

Bedőházi, Farkasházi, Thuri és Szentpáli családok összes női tagjai: Édes tisztelendő főnőknő! Neked köszönjük, hogy Básta vad zsoldosai meg nem gyaláztak és azután meg nem öltek!

Siménfalvi Mária: Édes tisztelendő főnőknő!

— **Értesítés.** Tudomásul hozatik, hogy az 1932. június hó 3-án megalakult a tartalékos tisztek egyesületének csikmegyei fiókja, Mercuria-Ciuc székhellyel, Brendușian ezredes ur elnöklete alatt.

Felkérletnek a Csikvármegye területén lakó tartalékos tiszt urak, hogy bajtársi és együttérzési érdekből fenti egyesület ezen fiókjánál beiratkozni szíveskedjenek.

Minden tartalékos tisztnek egyéni érdeke, hogy, mint tag beiratkozzék, mert ezen egyesület különböző előnyöket nyújt tagjainak, így pl. kedvezményt a vasuton, leszállított díjat a tartalékos tisztek bukaresti otthonában, fürdőkben stb.

Beiratkozási díj egyszer és mindenkorra 100 lej.

Bővebb felvilágosításért az elnök vagy az egyesületi fiók titkár urhoz lehet fordulni.

Tartalékos tisztek Egyesületének Csikmegyei fiókja.

— **Feloszlatták Csikborzsova választott tanácsát.** Ama kevés választott tanácsok között, melyeket az előző kormányok Csikmegyében még nem csezeltek ki interimbizottságokkal, Csikborzsova is szerepelt. Most e választott tanácsot is utólérte végzete. Tudvalevőleg ennek a községnek képviselőtestülete jelölte a legutóbbi szenátorválasztás alkalmával a községi tanácsok által választandó magyarpárti szenátort. Valószínűleg ez volt a feloszlátás okozója. A feloszlátási határozat egyik indoka, hogy a tanács a község érdekei ellen dolgozott azzal, hogy az állam nyelvén felvett ülési jegyzőkönyveken kívül, maguk használatára, magyarnyelvű jegyzőkönyveket is vezettek, hogy vitás esetekben tudják, hogy mit határoztak. Tehát azt a községi tanácsot, amely igyekszik feladatát minél lelkesebben teljesíteni, fel kell oszlattani.

— **Betörés.** Augusztus 30-ára virradó éjszaka ismeretlen tettesek betörték a gyergyóújfalvi község házába; iratokat, fiókokat összekutatták. A kasszát nem sikerült kinyitni. A tolvajok eredmény nélkül távoztak.

— **Csikban nincsen keleti marhavész.** Egyes lapok híradásával szemben Vogel Jakab állategészségügyi felügyelő írja, hogy Csikvármegyében nincsen keleti marhavész, mely a szarvasmarhák legveszedelmesebb betegsége és amelynek fellépte nemzetközi viszonylatban is súlyos következményekkel járna az állatkereskedelem szempontjából.

— **A gyergyóalfalvi gyilkos merénylet tárgyalását** — mint említettük — szeptember 20-ra halasztotta a csikszeredai törvényszék. Amint az Erdélyi Lapokban olvassuk, most az

Neked köszönöm, hogy megmentettél a kéjenc Báthory Gábortól, aki meggyalázásomra tört!

Főnőknő: Édeseim! Szabályaink szerint tiltva van az, hogy kilétemet eláruljam. Azonban annyit mondok, hogy én is hasonló körülmények között jutottam kolostorunk falai közé. Itt maradtam, hogy megmentésemért halálomig az Urnak naponta hálát adjak. Főnőknőnek választottak és már husz éve, hogy kormányozom kolostorunkat. Én is az erdélyi nemes osztályból való vagyok. Arra kérek, hogy ne mondjátok másoknak, hogy kolostorunk hol van. Jőjjetek bármikor, lehetőleg titokban és mindig a legszivesebben látlak! Isten veletek!

*

A kolostor lakói különösen a tatárfogságból kiszabadítottakkal sokszor 800—1000 számra felszaporodtak. Az ilyen nagy létszám egy-egy pár hónapig tartott, mert a megszabadítottak övéikhez visszatértek.

A vagyonosok adományokkal ugy ellátták a kolostort, hogy anyagiakban hiányt nem szenvedett, sőt amint láttuk, magasztos feladatának teljesítésére anyagiakkal bőségesen rendelkezett.

A mult század hatvanas éveiben a moldvai kormány a zárda vagyonát szekularizálta. Az apácák eltávoztak. A kolostor üresen maradt. A szent magányban megszűnt a zsolozsma. Tíz év múlva a szekularizált vagyon egy kevés részét és a kolostort a kormány a kalugereknek adta!

Ferenczy Dénes.

egyik tettes, Ambrus Lajos azért, nehogy a tárgyalást újból elhalasszák, éhségstrájkba fogott. A vádlottaktól, akik immár egy év óta vannak vizsgálati fogságban, nem is lehet rossz néven venni, ha óhajtják a végtárgyalás mielőbbi megtartását.

— Székely műipari kiállítás. Kézdivásárhely ősidoi óta híres iparos és kereskedő székely városka a rossz gazdasági viszonyok miatt szintén sokat szenved és erős küzdelmet kell folytatson a megélhetésért, de nem lankad a harcban és a változott idők dacára is újabb tanujelét készül adni a székely élniakarásnak. E célból elhatározták, hogy f. évi október 16-án nagyszabású kiállítást rendeznek, amelyre bevonják a vidéket is. A kiállításon nemcsak az ipar és kereskedelem, hanem a gazdasági élet minden szerepet kap. Állattenyésztés, méhészet, háziipar, népművészet, gyümölcs, zöldség és virágkertészet, egyszóval minden, ami reprezentálja ennek a vidéknek a gazdasági életét, be lesz kapcsolva. A vármegye máris megígérte, hogy a díjazások költségeihez hozzájárul, a város minden tőle telhetőt megtesz és segítő kezét nyújt a rendezőségnek.

— Piller Mussolininek ajándékozza világverő kardját. Piller György, a kardvívás olimpiai bajnoka elhatározta, hogy kardját, mellyel a magyar színeknek Los-Angelesben dicsőséget szerzett — tisztelete jeléül felajánlja Mussolininak.

— Szlovéniában szobrot állítottak Mátyás királynak. A szlovéniai Peca hegyesucson szobrot állítottak Mátyás királynak, mint az elnyomott nép védelmezőjének és a török elleni küzdelem előharcosának. A szlovének régi tisztelői Mátyás királynak, akinek legendás neve a szlovén népdalokban is gyakran fordul elő.

— Nőuralom — fátyolos férfiak. Berlinbe érkezett most afrikai utjáról Ilse Fanter, aki orvos férjével nagy felfedező utat tett a Szaharában. Sikertörténet a Fezzan vidékére, ahol alig járt még tehér ember. Murzukban is jártak „A sivatag Párisában”, ahol a legendás tebbu-törzs az ur. A tebbu vidéken óriási többségben vannak a nők, aminek az a következménye, hogy övük minden hatalom. A férfiak a nőuralom ősi formájának igájában nyögnek, lefátyolozott arccal járnak az utcán, míg a nők nem viselnek fátyolt. A tebbuk a régi föníciai írásjeleket használják. Ilse Fanter szerint rendkívül dőlce emberek, az asszonyok pedig magas, királynői természetűek és arevonásaik klasszikusan szépek. Ilse Fantert nagyon megbámulták a tebbuk, mert még fehér férfit is alig láttak eddig, fehér nő pedig először járt ott.

— Méhészeti tanfolyam Csikszeredában. A csikmegyei Mezőgazdasági Kamara szeptember hó folyamán Csikszeredában méhészeti tanfolyamot rendez. A tanfolyam előadója Blénessy Károlyt, az Erdélyrészi Méhész Egyesület tiszteletbeli tagját, lapunk kitűnő munkatársát kérte fel a kamara.

* Kiadó lakás a főter 4. szám alatti ház emeletén. Az egyik áll 4 lakószoba, előszoba, konyha és összes mellékhelyiségekből. A másik áll 5 lakószoba, előszoba, konyha és összes mellékhelyiségekből két bejárat. Ezen utóbbi lakás bérelhető megosztva is. Vagy 3 lakószoba, előszoba és mellékhelyiségek; vagy 2 lakószoba, konyha és kamarából álló részek. 3—1

* Eladó: egy lemes „Harczi” kanári. Adnám egy heti próbaidőre. Magyar utca 5. 2—2

Méhészet.

A betelelésről.

Mi az? Nyár sem volt jóformán s már a bekövetkezendő telet talán minden várható nyomorúságával emlegeti nekünk valaki? Igen! Kedves méhésztársaim; mert nekünk nem szabad a szó értelmén lovagolnunk s a betelelés munkája alatt a tél előtti foglalkozásokat értenünk, mivel a betelelés időszaka nem október hónap, hanem augusztus.

Vége a mézesheteknek, a fiatal anyák elpártoltak, a herék, mint fölösleges méhegyedek száműzve vannak a méhlikásokból s a méhesaládok a kaptárok házainak beragasztásával, a

mézkészlet helyes elraktározásával, sőt a kiterjedt fiasítás korlátozásával is mintegy adják az utasítást nekünk: készüljünk mi is, hogy a bekövetkezendő tavaszon meglepetések ne érhesenek.

Igen! Elérkezett a méhésztudomány legfontosabb munkájának ideje: a betelelés, melyről nagymesterünk, Dzierzon úgy nyilatkozott, hogy ez a méhésztudomány mesterműve.

Olyan rengeteget irtak már össze e fontos kérdéssről, hogy az összegyűjtve egy valóban hatalmas könyvtár alkotna s ennek dacára mégis ha méhállományainkban szemlét tartunk, lépten-nyomon találkozunk olyan betelelési módzatokkal, mely a méhélet követelményeivel merőben ellenkezik. Ez főleg azért van, mert nincs egységes kaptártípusunk, ma-holnap ahány méhésztudós akad, annyiféle a forma és méret s a szakirodalom nyújtotta utasításokat kaptárszerűleg nem lehet ráhuzni mindenik méhlikásra, mivel más eljárást igényel az álló, fekvő, vagy rakodó forma, de főleg a keretméret, a költőfészkek mértani alakja és térfogata s az építkezés mikéntje.

Mellesleg megjegyezni bátorodom, hogy a „szakírók” tulnyomó százaléka nem gyakorlati méhészekből kerül ki. A valóban rátermett emberek nagyobb része nem bir kellő jártassággal a tollforgatásban, vagy elhivatottsága dacára is visszavonul az irodalmi tevékenységtől főleg azért, mert nagyon jól érzi, tudja, hogy közönségünk szívesebben szalad hangzatos nevek egyéni önző reklámja után, mint a lebecsült kisemberek gyakorlat szentesítette segítő utmutatása nyomán.

Tekintve, hogy méhállományunk tulnyomó része országos méret néven ismert Grand-féle kaptárban van, jelen cikk keretében foglalkozunk kizárólag azzal... Bár a mult egyik legjobban bevált méhlikása volt, az idő kereke forog s a modern kor már régen megalkotta a minden tekintetben megfelelőbbeket, nem következhetik, hogy azt egyszerűen lomtárba helyezzük s kísérleti célra talán még alkalmatlanabbat válasszunk ki. Javítanunk kell rajta s a nagyobb hibákat kiküszöbölünk.

Azonban cikkem célja nem a kaptárforma bírálata és éppen ezért jelenleg vegyük azt úgy, amint van. Álló rendszere a kitelelés szempontjából annyira előnyös, hogyha nem volna álló, föl kellene állítanunk s ha alkotója véletlenül fekvőre szerkesztette volna, már régen sehol sem volna felfedezhető, hacsak valamelyik méhésztudós muzeumban nem; mert ha tudjuk, hogy a teletelő méhesomó téli vonulása csupán felfelé és hátra terjed, megérthetjük, mi történne a szegény bogarakkal, ha e szűkre szabott méhlikásban ilyen irányú vonulásukban nem találának élelemre.

Nagyon gyakran hallottam olyan hangokat, oly véleményeket, hogy nem szabad „betelelni” a méheket, hiszen ők saját erejükből sokkal jobban elrendezik fészkeiket s a belekontárkodó ember legfeljebb elrontja a méhesalád kitűnő munkáját. Lehetséges. Sőt nagyon gyakran igaz is, de nagy általánosságban nem úgy van; mert a kifogástalan anya, mellyel minden családnak rendelkeznie kellene, a kicsiny költőfészket előlről hátra, felülről le teljesen befiasíthatja s így a család élelemraktára szükségképpen a mézskamrába szorul, melyet a méhésztudós sajátjának vall s mint jogos tulajdont birtokba is vesz. Most egyszerre mintha elvágta volna, megszűnik a hordás. Kérdem tehát, hogyan rendezi be a család téli fészket célravezetően a méhesgazda jóakaratu segítsége nélkül?

Minden családot át kell tehát vizsgálnunk s ha helyesen van a fészkek berendezve, akkor visszaradjuk a kereteket eredeti sorrendben s biztosak lehetünk, hogy az általunk okozott hibákat méheink őszig teljesen rendbehozzák. Ha a fészkek elrendezése nagyon gyakran, sőt a legtöbbször nem megfelelő, akkor magunknak kell megcsinálnunk azt a következőképpen: Egész kereteinknek mindenike legalább félig befödött mézzel kell rendelkezzen, alsó teljesen kiépített felében pedig fiasítás, virágpor, méz, esetleg üres, hibátlan dolgozó lép. A homlokfalnál virágporos lép foglal helyet, melynek első oldalán villával felkarcoljuk a mézet, hogy méheink

azt onnan megfelelőbb helyre raktározhassák el. Közül helyezzük a fiasításokat s a sorrendet bezárhatja az üres lép, melynek hátsó felét ugyancsak felkaparjuk. Ha vegyesen vannak egész és fél kereteink, úgy középre jönnek az egész keretek, melyeket két oldalról fognak közre a félkeretek. Megjegyzem, hogy a költőfészkekben, bármilyen rendszerű legyen is a kaptár, csupán egyetlen keretsornak volna szabad lennie s éppen ezért az országos kaptár két keretsorát a költőfészkekben egyesítenünk kell, miáltal kaptárunknak egy elég súlyos szerkezeti hibáját már javítottuk. Ha mind félkeretekkel kénytelenítettünk megalkotni a téli fészket, akkor fokozott gondot kell fordítanunk arra, hogy a két keretsor között semmiféle hézag ne legyen, mely méheink téli felfelé való vonulását megakadályozhassa s előfordulhasson azon eset, hogy családunk a bő mézkészlet dacára étlen vesszen el. Éppen ezért, ha a házagokat bogaraink nem építették volna ki, magunknak kell műlépsávokkal, lépdarabokkal kitöltenünk, mely nem éppen kényelmes és kellemes munka. Az elrendezés sorrendje pedig a következő: Az alsó sorba legelől jönnek a virágporosak, utána a mézes és fiasításosak s leghátul, mint legutolsó az üres lép, de a felső sornak mindvégig teljesen lefedett méznek kell lennie.

Az olyan családot, mely legalább öt lép-utcat nem foglal el, nem érdemes betelelni, azt egyesíteni kell.

Ha ilyenformán elrendeztük a téli fészket, még mindig módunkban áll kihasználni a mézskamrában az esetleges őszi hordást, mivel a fészkek takarás ideje tényleg október hó eleje, mely munkálatra vonatkozólag idejében fogok utasítást adni.

Blénessy Károly.

Hitoktatók figyelmébe!

Elemi kis katekizmus I. II. o. számára	
Elemi katekizmus III. VI.	„
Kis Biblia III. VI.	„
Szertartástan V.	„
Egyháztörténelem VI.	„

Gyergyói községek kizárólag

Márk István könyvkereskedésében szerezhetik be. 4—1

Az URANIA-mozgó hirei.

Kellemes meglepetésben kívánjuk részesíteni k. közönségünket, midőn az alant bemutatott újabb helyárlaszállításról értesítjük. De ez alkalommal mi is kérünk valamit tőle: hogy t. i. méltányolja a mozi helyzetét s lássa be, hogy ezek mellett az árak mellett nem illik, nem szabad tovább is azt a minősíthetetlen viselkedést tanusítania, mely szerint alacsonyabb kategóriájú belépő jegyével a drágább helyeket foglalja el. Hogy a mozi magát fönntarthassa, bizonyos minimális bevételre szüksége van, melyet az alanti árak éppen csak hogy biztosítanak.

Erkélyülés és páholyok 24 leu.

Földszinti „ 22 „

Zsölye két hátsó sor 20 „

„ „ első 16 „

Számozatlan ülőhely 10 „

Gyermek-jegy 7 „

10. és 11-én, szombaton és vasárnap:

Két világ.

Világsiker. Osztrák-magyar egyenruhás filmszenzáció, Dupont rendezésében. Ennek a filmnek a licenc-dijáért fizettek idáig a legmagasabbat Romániában. **Mária Paudler, Deddy Bill** s a német filmművészet többi nagyjai a főszerepekben.

A kísértő zene a modern muzsika slágerkülönlegességei.

Jön:

Az éjféle járőr.

SPORT.

Vasárnap, aug. 28.

Gy.S.E. — T.A.C. 4:2.

Bíró Szécsy.

Augusztus 28-án a toplicai T.A.C. volt a Gy.S.E. vendége. A nagy lelkesedéssel játszó Gy.S.E. csapata 4:2 arányu megérdemelt győzelmet aratott a vásárhelyi „Mures” négy játékosával megerősített erőszakos, durva játékot játszó T.A.C. fölött.

Bradul — T.A.C. II. 3:2.

Bíró Guga.

A Bradul szépen fejlődő csapata a T.A.C. II. csapatával játszott előmérkőzést.

A fegyelmetlen, durva és botrányos jeleneteket előidéző T.A.C. II. csapata fölött 3:2 arányban győzött a jobb technikájú és meglepően fegyelmezett „Bradul” csapata.

A mérkőzés szépségén sokat rontott a bíró viselkedése is, aki az egyik játékosal összeszólalkozva azt arcul ütötte.

Kolping — C.S.C. 2:0.

Bíró dr. Szmuks.

Aug. 28. A Kolping Szeredában játszott a C.S.C. ellen. A két örök rivális találkozását nagy érdeklődés előzte. A küzdelemből a hetek óta erre a mérkőzésre készülő és öt idegen játékosal megerősített C.S.C. csapata fölött 2:0 arányu győzelmet aratva a Kolping került ki győztesen.

A győzelem értékét növeli még az is, hogy ezt a vereséget saját pályán, honi közönség előtt és egy olyan bíró vezetése mellett szenvedte el a C.S.C., akinek a Kolping ellen irányult sorozatos rosszakaratu itélkezéseit a C.S.C. vezetősége is kifogásolta.

A gólokat Főrika és Hegyessy rugták.

Vasárnap, szeptember 4.

Kolping — Sz.M.T.E. 3:1 (2:1).

Bíró Mátyus Gyula.

Vasárnap, f. hó 4-én a szentgyörgyi Munkás Test Edző ismerős csapata volt a Kolping vendége. A szentgyörgyi együttes június hó 26-án mutatkozott be városunkban először, mely alkalommal a Kolping—Liceum komb. fölött 3:1 arányu győzelmet aratott.

A második találkozás alkalmával a jó formában levő Kolping ugyancsak 3:1 arányban győzött az első félidőben 10 emberrel játszó vendégek fölött.

Ez a mérkőzés sem volt mentes a botránytól. A második félidő 40. percében egy szépen indult vendégtámadást a bíró lesállítás címen megakaszt. A vendégesapat felháborodva tiltakozik a bíró igazságtalan ítélete ellen. A bíró összeszólalkozik a játékosokkal és az egyik vendégjátékost, aki a szóváltás közben „Nyissa ki a szemét máskor jobban bíró ur” megjegyzést tett, a játéktérrel kiutasítja. A felszólításnak nem engedelmeskedő játékost a magáról megfélemedezett bíró nyomdafestéket nem tűrő szavakkal illeti. A botrány kitör. A játékosok levonulnak és csak hosszas alkudozások után sikerült a rendet helyreállítani. A hátralevő öt percet a vendégek 9 emberrel játszották le.

Ez már a második eset a gyergyói pályán, hogy az önkényes és sportszerűtlen magatartásu bírók botrányba fullasztják a mérkőzést.

Nem hinnénk, hogy a sportegyesületnek, illetve a Pálya Bizottságnak nem állana módjában ezeket a sorozatos bírói botrányokat meggátolni.

Gyimes F.C. — Bradul 3:2 (1:1).

A Bradul Gyimesen játszott barátságos mérkőzést a gyimesi F.C. ellen.

A mérkőzésen a Bradul 3:2 arányu vereséget szenvedett.

Bradul — Fortuna 4:2. 4:0.

Bíró: Szécsy.

Csütörtökön, f. hó 8-án a Pálya Bizottság által kiírt helyi egyesületek közötti körmérkőzések előmérkőzései lettek lebonyolítva. A Bradul a Fortunával, a Kolping a Gy.S.E.-vel kerül össze sorshuzás után. A Bradul és Fortuna

mérkőzésből a Bradul került ki győztesen, bár a gólok száma nem fejezi ki hűen az erőviszonyokat. A reális eredmény 2:2 lett volna.

Kolping — Gy.S.E. 2:1 1:1.

Bíró: Szóts Géza.

Nívótlan, durva, csapkodó játék, botrányos jelenetekkel tarkítva. A sorozatos győzelmeket arató Kolping nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. A lelkesedéssel játszó és különösen a második félidőben többet támadó Gy.S.E. irreális vereséget szenvedett a Kolpingtől.

Szécsy Dezső.

Sz. 623/1932.

Hirdetés.

Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy f. hó 14-én d. e. 10 órakor a helybeli „Szentmiklós” áll. liceum helyiségében nyilvános árlejtést tartunk az alább felsorolt áruknak a liceum részére történő szállításáról:

1. Hus, zsir és hasonmü termékek.
2. Tej és tejtermékek.
3. Cukor, rizs, liszt stb. (Fűszer és gyarmatárak).
4. Irodai szállítmányok.
5. Fehérneműmosás.

Az árverés a Monitorul Oficial 1931. jun. 4-iki 128. számában közölt szabályok alapján és a számvvevői törvény 88—110. pontjai értelmében lesz megtartva.

Mindenki, aki az árlejtésen részt vesz, a felajánlott szállítási összeg 5%-át köteles letétbe helyezni.

Az árlejtési feltételek megtekinthetők mindennap d. e. 8—12-ig a liceum gondnoksági irodájában.

T. Chindea,

igazgató.

V. Bitea,

gondnok.

Asztalosok figyelmébe!

Legujabb butoralbum

legmodernebb modellekkel

kapható Márk könyvkereskedésében.

Vigyázzunk háziállatainkra!

Óvakodjunk a sertésvészttől!

Állattartó gazdák figyelmébe!

Megérkezett a már békében elsőrendűen bevált:

Főlerakat Romániában:
INCASSO BANK
R. T. áruosztálya
ORADEA
Str. Rimanoczy 2.

„Jorkshire” sertés- és malactáplisz.
„Merino” juh- és báránytáplisz.
„Animal” ló- és marhatáplisz,
„Rhodein” baromfitáplisz.

Kapható:

gyógyszertárakban
és

fűszerkereskedésekben

10—6

Azon alkalomból, hogy a legujabb, legjobb és legolcsóbb könyvek megérkeztek, nem mulaszthatom el a t. vevőközönség figyelmét felhívni a következő szenzációs ujdonságaimra:

Halász mérnök: Mi a villamosság 18.—
Babits Mihály: Kártyavár 34.—
Eberth: Kreuger gyufakirály szerelme 57.—
Móricz Zsigmond: Forr a bor 60.—
Franz Werfel: Nápolyi Testvérek 60.—
Szomori Dezső: Gyuri 60.—
Vieki Baum: Helén Dr. kisasszony 60.—
Frank Arnau: Halálra ítélem 60.—
André Maurois: Asszonyok utja 60.—
Sztinyai Zoltán: Nincs feltámadás 60.—
Ursula Parrott: Ex feleség 60.—
Földi Mihály: Isten országa felé 60.—
Babits Mihály: Felszabadultak 60.—

Elynor Glyn: Szerelem órája 66.—
Földi Mihály: Kádár Anna lelke 75.—
Zilahy Lajos: Szőkevény 80.—
Joseph Roth: Hiob 84.—
Zilahy Lajos: Két fogoly 90.—
M. Aldanov: Thermidor 90.—
Pitigrilli: 18 karátos Szűz 96.—
Gróf Károlyi Imre: Örvény szélén 100.—
Szabó Dezső: Karácsony Kolozsvárt 120.—
Schalom Asch: Moszkva 168.—
„ ” Pétervár 168.—
Axel Munthe: San Michele I. II. 234.—
Theodor Dreiser: Amerikai Tragédia I. II. 234.—

MÁRK ISTVÁN könyvkereskedő
GHEORGHENI—GYERGYÓSZENTMIKLÓS.